

اهمیت برنامه
گروه سنی
نوجوانان،
جوانان
و مدارس

شهریور ماه 1402
مرکز بهداشت شماره سه مشهد

نوجوانان و جوانان آینده سازان کشور هستند، به همین سبب سلامت جسمی، روانی و اجتماعی آنان تضمین کننده سلامت حال و آینده جامعه است.

- ✓ نوجوانان و جوانان بیش از یک سوم جمعیت کشور را تشکیل می دهند.
- ✓ نوجوانان و جوانان از لحاظ کمی با ارزش ترین گروه سنی اجتماع هستند.
- ✓ جوانان و بویژه نوجوانان در بهترین سنین برای فراگیری مهارت‌های سالم زیستن هستند.
- ✓ بنیان بسیاری از رفتارهای تاثیرگذار بر سلامت و شیوه زندگی افراد در سنین نوجوانی و جوانی شکل می گیرد و رفتارها و شیوه زندگی که در این سنین در پیش گرفته می شود تاثیر شگرف بر بار بیماری‌های عمده در آینده دارد.
- ✓ جوانان بیشترین تاثیر بر همسالان و اعضای خانواده خود دارند.

با توجه به این نکات برنامه سلامت نوجوانان و جوانان از اهمیت و جایگاه ویژه ای برخوردار است. مجریان این برنامه تلاش می کنند از طریق جلب مشارکت دانش آموزان، اولیاء و کارکنان مدارس به اهداف خود دست یابند.

امروزه سرمایه گذاری بر روی سلامت جوانان و نوجوانان در محیط های آموزشی به عنوان یکی از مهمترین مداخلات نظام های سلامت مطرح بوده به نحوی که این مهم در قالب یک برنامه فراگیر به نام سلامت مدارس در حوزه ارتقاء سلامت نوجوانان و جوانان توسط سازمان جهانی بهداشت توصیه شده است.

مدرسه به عنوان یکی از جایگاههای ارتقاء سلامت نوجوان و دانش آموزان (و از این طریق کل جامعه) حائز اهمیت است.

اهمیت سلامت مدارس و دانش آموزان را می توان به شکل فوق خلاصه نمود:

- ۱- دانش آموزان در بهترین سن برای فراگیری مهارتهای سالم زیستن می باشند.
- ۲- بنیان بسیاری از رفتارهای تاثیرگذار بر سلامت و شیوه زندگی افراد در سنین دانش آموزی نهاده می شود.
- ۳- مدرسه این امکان ارزشمند را فراهم می سازد تا در زمانها و مکان های مشخص به افراد گروه هدف برنامه های سلامت مدارس دسترسی داشته باشیم.
- ۴- دانش آموزان امروز، والدین فردا هستند. توفیق در افزایش آگاهی بهداشتی و ایجاد انگیزش و رفتار سلامت نگر در آنها تضمین کننده سلامت نسل حاضر و آینده کشور است که پایداری برنامه های توسعه را به دنبال دارد.
- ۵- دانش آموزان می توانند تاثیرات شگرفی بر نهاد خانواده و جامعه داشته باشند. ارتقاء آگاهی و بهبود نگرش و عملکرد آنها می تواند به مرور تغییرات مثبت در اطرافیان آنها منجر گردد.

بدین لحاظ باید به دانش آموزان به چشم پیام آوران سلامت نگریست که می توانند نقش فعالی در ارتقاء سلامت جامعه ایفاد نمایند.

هفت حیطة رفتار پرخطر در نوجوانان و جوانان:

✓ رفتارهای تغذیه ای ناسالم

✓ کم تحرکی

✓ مصرف دخانیات

✓ اختلالات سلامت روان

✓ رفتار جنسی پرخطر

✓ صدمات غیر عمدی و خشونت

✓ مصرف الكل و مواد مخدر

از آنجا که سلامت نوجوانان و جوانان راه دستیابی به توسعه پایدار است و با اجرای برنامه غربالگری و ویزیت دوره ای سعی در تشخیص و مداخله به موقع بیماریهای نوجوانان و جوانان دارد. در همین راستا دانش آموزان بدو ورود به دبستان و پایه های ۴، ۷ و ۱۰ و جوانان به شرح ذیل ویزیت و بیماریابی می شوند.

❖ دانش آموزان بدو ورود به مدرسه در ابتدا به پایگاههای سنجش مراجعه می کنند و از نظر سلامت جسمانی (ارزیابی نمایه توده بدنی، بینایی سنجی، شنوایی سنجی، بهداشت دهان و دندان و ...) و روانی (بررسی بیماریهای اوتیسم و استعداد تحصیلی) مورد ارزیابی و سنجش قرار می گیرند. سپس به مراکز خدمات جامع سلامت نزدیک منزل خود مراجعه کرده و توسط مراقبین سلامت و پزشکان مراقبت می شوند و در صورت نیاز به متخصص ارجاع می شوند.

❖ دانش آموزان پایه های ۴، ۷ و ۱۰ نیز با مراجعه به مراکز خدمات جامع سلامت نزدیک منزل خود توسط مراقبین سلامت و پزشکان مراقبت و ارزیابی می شوند و اقدامات مورد نیاز در خصوص آموزش، درمان و ارجاع به متخصص انجام می گیرد.

❖ مراقبت جوانان ۱۸ تا ۲۹ سال نیز با مراجعه به خدمات جامع سلامت توسط مراقبین سلامت و پزشکان از نظر جسمی، سلامت روان و اجتماعی و تغذیه مورد ارزیابی و معاینه قرار می گیرند و اقدامات مورد نیاز در خصوص آموزش، درمان سرپایی و ارجاع به متخصص انجام می شود.

➤ خدمات سلامت روان و مشاوره و پیشگیری از رفتارهای مخاطره آمیز

➤ بهبود تغذیه در مدارس

➤ تحرک فیزیکی و فعالیت بدنی در مدارس

➤ سلامت محیط در مدارس

➤ برنامه جامع آموزش سلامت در مدارس

➤ مشارکت والدین و جامعه در برنامه ریزی ارتقاء سلامت در مدارس

➤ سلامت کارکنان مدارس